

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Primejdie națională

(+) Nu credem să ne înșelăm în presupunerea noastră că inițialele M. T. C. din Vestitorul orădan dela 15 Febr. c. vreau să fie pentru apreciatul nume Mariu Theodorian-Carada dela București, valorosul autor al operei Dreptul Canonice Oriental și a altor lucrări de însemnătate.

Dar să revenim la problema noastră. Într'un mic articol: Ce trebuie înțeles bine, d. M. T. C. se oprește la câteva rânduri mult grăitoare ale organului de publicitate „Piatra de Hotar” din 15 Ian. c. Ne oprim și noi cu Dsa, pentru că sunt rânduri „Dela Români ce pier”. Și, pier acești Români pentru românism, datorită numai și numai faptului că sunt ortodocși. Trăiesc în Clisura Dunărei, sub stăpânire politică sârbească, grija mântuirii lor sufletești revenind bisericii dreptmăritoare și slujitorilor acesteia. Cui însă una știu: cine-i ortodox și-i în Sârbia, acela, prin însuși faptul ortodoxiei sale, e Sârb. Și dacă încă nu-i, apoi trebuie să devie. Primarul din Liubcova, deși Român din moși-strămoși, n'are înăuntrul, caută să se declare Sârb, pentru că altfel popa pravoslavnic nu numai nu-i intră în casă cu căldărușă, dar îi deneagă până și sf. cuminectură și înmormântarea. Așa s'a ajuns că Liubcova s'a sârbizat cu totul. Și la fel purceându-se în Moldova Veche, Măcești, Rădmin, Pojejena de sus, Belobreasca, Divici, Baziaș, Socol, Câmpia, Zlădița și Lescovița, s'a ajuns la rezultat similar. Ortodoxia a fost unealta de care s'a folosit șovinismul sârbesc să ne asasineze odinioară ca acum, și astăzi cu altădată. Ca totdeauna de când am fost vecini ori în ceva raport de supușenie față cu ei, și frați întru ortodoxie. La Biserica-Albă nu le-a trebuit decât cincisprezece ani de „dominanță” cum o înțeleg ei, ca recensământul oficial să poată arăta că, în orașul în care nu de mult Românii formau majoritatea orașului, de prezinte două treimi din populație sunt Sârbi, restul țigani. Românii s'au evaporat, mulțumită deoparte preoților „cari se folosesc de orinduiri divine spre a atinge țeluri mărsave”, de altă parte religiozității adânci, nu dela Sârbi moștenită, a Românului, care „prefere să fie considerat Sârb... decât să fie excomunicat din biserica ortodoxă a statului”, cum scrie autorul articolului din „Piatra de Hotar.

De altfel, sub respectul desnaționalizării, ortodoxia ne prezintă cele mai triste spectacole, fie că ne vom purta cu gândul la Basarabia, fie că ne vom îndrepta privirea minții spre Bulgaria Veche și Nouă, Albania ori Ungaria. Situația e aceeași: pierderi, pierderi, ne compensate prin nimic. În trecut și în prezent. Și nimic nu arată că va fi altfel în viitor.

Pentru aceea însă meșteri de fraze sunătoare împuiază, la toate răspântiile, capetele mulțimii, cu slăvirea „păzitoareii sufletului românesc” și „de neam mântuitoarei” pravoslavii. Și nu se gândesc că prin anchilozarea noastră în acest torrent nenorocit, atragem asupra capului nostru osânda unei îndoite renegării: a renegării crezului sf. Nichita Remesianul, apostolul și încreștinătorul nostru, ierarh în legăturile dragostii și în ascultare față de Papa dela Roma; și a renegării unirii sârbărești dela Florența cu Roma papală, care unire nici când n'a fost desfăcută formal, sobornicește. — Ce le pasă însă de atari considerente sinistrilor sămănători, cu graiul și cu scrisul, ai urii față de tot ce-i creștin și a extazierii în fața a tot ce-i bizantin? — Ierusalime, Ierusalime...

Primeniri reconfortante

Scurte reflexii în legătură cu misiunile populare și un desiderat practic

(dn). Postul Mare pentru lumea noastră credincioasă înseamnă, în chip deosebit, timp de sufletească reculegere și zidire; vreme primită. Inimile în tot acest răstimp sunt mai simțitoare față de chemările harului, genunchii mai gata să se plece spre ruga pocăinții. Așa că se îmblie de sine prilejuri dintre cele mai potrivite spre a ne apropia de conștiințe cu luminiile Evanghellei, mângâierile Crucii și Izvorul nescut de forțe mai pe sus de fire a celor două mari și sfinte taine: spovada și împărtășirea.

Sub acest raport misiunile populare s'au dovedit a fi un excelent mijloc extraordinar de pastorație. Atât pentru parohiile bine sufletește, cât și pentru cele ce lasă de dorit. În cele dintâi măresc zelul și accelerează mersul spre culmile spiritului; în cele de al doilea îndreaptă căile, plivesc buruienile, răsădesc flori uitate, ori poate chiar necunoscute. Prin niște misiuni bine săvârșite se face chiar și pentru soluționarea problemei sociale mai mult decât prin scrierea nu știu câtor lucrări voluminoase la chestia muncitorească, industrială ori agrară. (Dr. Heiner). Se ajunge pe această cale, ca și pe a exercițiilor spirituale, mai repede și mai cu izbândă ca pe oricare alta, la idealul paulin: a reface toate întru Hristos (Efes. 1, 10), chiar și într'o parohie cu atmosfera viciată.

Biserica s'a folosit în toată vremea de acest mijloc de cărmuirea mulțimilor pe cărările mântuirii. Se poate spune, — cum susținea pâr. Planeix la 1909, în primul congres național francez de misiuni eparhiale, — că le-a introdus și practicat mai întâi Mântuitorul însuși. Mireasa sa n'a făcut decât să le organizeze în decursul vremilor și să se folosească de această metodă fie pentru a câștiga pe necredincioși, fie pentru a întoarce pe eretici și pe schismatici, ori pentru a menține și aprinde credința vie în mijlocul alor săi. Marii „răpitori de suflete” și animatori de masse creștine au fost cu toții misionari de mâna întâi.

Tâlcul acestui fapt îl găsim în însași psihologia misiunilor populare. Nimeni n'a prins mai bine acest secret ca „legislatorul misiunilor”, Sf. Alfonso de Liguori care, în Regulamentul fiilor săi sufletești, a Redemptoriștilor, le definește în felul următor: „Sfintele misiuni nu sunt altceva decât Răscumpărarea, continuată și lucrată fără întrerupere, în lume, de Fiul lui Dumnezeu, prin mijlocirea slugilor Sale... Ele susțin focul sufleteșc; deosebesc neghina de grâu; întăresc pe cei slabi; consolidează pe cei tari; ridică pe cei căzuți. Ele constituie cel mai eficace razim întru păstrarea credinței”.

Și alevea: sfintele misiuni: susțin focul sufleteșc. Știm doar' că până și locuitorii mănăstirilor, cei atât de mult ajutați de regula lor de viață și feriți de-atâtea primejdii de zidurile sacre, au, totuși, lipsă, an de an de sfinte exerciții spirituale. Cu cât mai vârtos vor avea deci nevoile de așa ceva, — și așa ceva sunt misiunile populare, — cei cari își petrec viața în mijlocul unei lumi înrădăcinată întru cel Rău și care, fără să le ofere vre-un sprijin duhovnicesc, îl atacă mereu și fără cruțare, în ceace au ei mai de preț: în valorile sufletești? — Sf. misiuni deosebesc neghina de grâu. Adecă trag vâlul de pe falsele vederi ale lumii privitor la atâtea înflorituri ale păcatului: sensualism, iubire de argint, rătăcirii sectare, fals pietism, ș. a., reliefând ce-i adevărata viață din credință și ce-i contrafason de circumstanță, sau limonadă recomandată de elemente interesate sau inconștiente drept beaură întăritoare. — Sf. misiuni întăresc pe cei slabi prin pilda înviorătoare a celor buni; prin tainele împărtășite cu acel prilej; prin revărsările speciale de haruri cerești în acele ceasuri rodnice. — Consolidază în bine pe cei tari, prin supraalimentația duhovnicescă de care le face parte; prin și mai precisă lămurire a datorințelor ce le incumbă ca luptători în oștirea lui Hristos. — Ridică pe cei căzuți, cari nici n'au încercat măcar să se ridice de ani de zile. Ori și dac'au făcut ceva, de ochii lumii, dar au făcut-o rău ascultând de sugestile „dracului celui mut”, retăcând în mărturisirile făcute la preotul local, din necreștinească rușine, păcate grele. Nu cred să fie preot misionar care să nu fi întâmpinat nu unul, ci numeroase atari cazuri dureroase. — Sf. misiuni, constituie cel mai eficace razim întru păstrarea credinței. Acest lucru îl săvârșesc printr'o serie de cuvântări logice înălțate în vederea expunerii adevărilor de credință atacate, ori a risipirii obiecțiunilor formulate de vrășmași împotriva crezului nostru.

Cu adevărat: mare lucru sunt sfintele misiuni! Și niciodată nu pot fi laudate și recomandate îndeajuns. Ar fi de dorit însă ca această cauză s'o ia în mână ierarhia bisericească, hotărîndu-se de suprema autoritate eparhială, unde, când și cine să țină aceste deprinderi sufletești de extremă importanță. Pildă a dat, între alții, vestitul Papă Benedict XIV, care, se știe, n'a pregetat ca episcop al Romei să premeargă cu exemplul: „... (Misionarios) rogavimus, accivimus et delegimus nos ipsi, ad quos iure spectat missiones indicere ac illarum ministros decernere”. (Era vorba de misiunile cu cari fuseseră încredințați lazaristii pentru Cetatea Veșnică). Și în acelaș

sens s'a declarat și *conciliul provincial de Köln*: „Episcopi, qui nihil antiquius habere debent, quam ut vita christiana in populo ubique crescat et promoveatur, ius sibi reservant, pro parochiis ubique missiones proprio motu deputandi, quoties quocumque in loco illas necessarias vel utiles et opportunas iudicaverint“. (Vezi: *P. Max Kasslepe: Die Volksmission. Paderborn. 1909, pag. 2—3*). — Ceea ce nu poate fi decât de dorit din mai multe motive. Intre cari locul de frunte le revine motivelor ce privesc extremele vieții pastorale: *indolența* unora dintre preoți și *iperzelul* altora. Cel din categoria dintâu, dacă rămâne după gustul, glagoria și simțul lor de răspundere, nu se vor igrji în veci de atari primeniri în parohiile apucate pe mâinile lor; ceilalți, în schimb, vor aranja praznice misionare cu vreme și fără vreme, ocupând forțe cari ar fi incomparabil mai necesare în alte părți.

Fenomenul e cunoscut sub ambele sale aspecte. La alții, ca și la noi. Și fiindcă atunci s'au luat deja măsurile impuse de împrejurări, ar fi bine să învățăm din pilda altora și să vedem și la noi dispoziții asemuitoare. Pentru că, din mila Celui de sus, curentul misionar e în plină creștere și pe plajurile noastre, în toate părțile Provinciilor Mitropolitane. — Dixi et salvavi animam meam. Dar tot m'ași bucura cu duhul să văd că acest desiderat n'a rămas un simplu pium desiderium.

După primii cinci ani. Am înregistrat într'un număr trecut călduroasa serbătorire de care a avut parte *Preasf. Alexandru al Maramureșului* din prilejul împlinirii alor cinci ani dela înființarea eparhiei de Nord și de arhipăstorle a *Preasfinției Sale*. Intregim această știre cu precizarea că praznicul menționat a fost dintre cele mai îndreptățite ce s'au ținut vreodată. Pentru că în scurtul răstimp de cinci ani s'a realizat în tânăra eparhie de fapt enorm de mult. Câteva din aceste realizări:

S'a constituit capitulul catedral; s'au înființat serviciile necesare pentru îndrumarea și soluționarea chestiunilor de ordin admini-

strativ; s'a făcut noua arondare a districtelor protopopești; s'a fixat, printr'un statut special, problema vicariatului rutean; s'au reglementat chestiuni de importanță vitală pentru eparhie (sinoadele protopopești; administrarea averilor bisericesti; fundațiile liturgice; edificiile școlare; conscrierea sufletelor) ș. a. În aceste cadre s'a turnat apoi viață prin Reuniunea eparhială de misiuni, susținută cu devotament neprecupețit de filii Sf. Vasile; prin Asociația Preoților Adoratori; prin pelerinajele dela Bixad, Moiseiu și Șișești; prin intensificarea mișcării reunioaniste (Agru; Reun. Mariană); prin congresele eparhiale ale Agrului și prin jubileele învoite de Sf. Părinte. Sufletul întregel activității din eparhie a fost arhierul însuși, care cu orice prilej binevenit, prin pastorale și graiu viu, laudând și dojenind, la reședința episcopoească ori în mijlocul turmei creștinoase (în cele 11 vizitații canonice a văzut la fața locului, nu mai puțin de 268 sate, parohii și filii, adică aproape 9 din 10 părți ale diecezei) a stăruit fără încetare ca pornirile bune să continue, iar ceace nu promovează binele sufletesc să înceteze. La orice caz, și cu orice risc.

Așa se face că pe lângă toată înverșunarea proselitismului „dominanților“, sprijinit și de stat, stricăciunile cauzate de aceste lovituri furibunde sunt neînsemnate; în mare parte deja reparate acolo unde ni-s'au cauzat, ori compensate prin reveniri de aiurea. — Întru mulți ani, Stăpâne Alexandre!

Nu ucideși!

O vibrantă *Moțiune-Protest* împotriva legiferării avortului

Conștiința noastră creștină-română nu se împacă cu nici un fel de nedreptate. Cu atât mai puțin cu suprema și criminala nedreptate a asasinării celui nevinovat, și care pe deasupra nici nu e în stare să se apere în nici un chip cum e fătul în sinul mamei sale. Indignate de tentativa de a se da forme legale omuciderii pe cale de parafrazi ce ar îndritui avortul pe-un titlu ori altul, mamele române unite din cele 450 Reuniuni Mariene Arhidiecezane și-au prins revolta sufletească în

mișcătoarele rânduri ale *Moțiunii-Protest* ce urmează mai la vale, și pe care au intimat-o și ministerului rezort. — Iată cuvântul limpede și energic al Mamei Române Unite:

Din orașele și cătunele țării, unde suntem ca să slujim pe Dumnezeu și Patria, am fost dreptat pentru prima dată, în luna Iunie 1909, strigătul nostru de răspicată alarmă, când Excelența Voastră, când s'au întocmit nr. 480—481—482—483 din *Proiectul de Cod Penal*.

Ne simțim acum în perspectiva fioroasă a îndreptățirii uciderii de prunci, deghizată prin jongleria „terminilor tehnici“, a multor medici.

Înainte de această privești de masacrare se întrezărește, simțim jicnită toată demnitatea noastră de Femei Române și Creștine.

Azi când popoarele cer femeilor cât mai mulți cetățeni în copii, pentru consolidarea neamului lor, noi Românil să îngăduim Mamei uciderii viitorilor cetățeni? — *Protestăm!*

Azi, când statisticele au dovedit depopularea Românilor din Banat pe baza pruncuciderii, să vină legiitorii s'o justifice pe lege acolo, și s'o recomande aiurea? — *Protestăm!*

Azi, să vină Statul Român să ne la de mâini singura armă, cu care am învins din vremea strămoșilor; aceea a dragostei de neam prolifică în cetățeni? — *Protestăm!*

Copiii sunt testamentul nostru lăsat Patriei, singura mărturie a iubirii noastre de neam. Nu putem crede că Legiitorii Țării vor îngădui *asasinarea patriotismului nostru efectiv*.

Paza leagănului e cea mai sigură pază granițelor Țării.

Vrem să nu se dea nici un prilej de dezertare a *Femeii Române dela străjuirea leagănului, și prin aceasta dela străjuirea Patriei*.

— Apelăm la înaltele simțăminte românești ale Legiitorilor, ca să nu îngăduie, nici să tolereze votarea unei astfel de legi, prin care *Sânul Mamei să devină sicriul erolor neîmbrăcați ai Neamului, și neamul însuși, printr'un gest de înjosire barbară, să întindă mâna pe veacuri împăratului Irod, ucigătorului de prunci*.

Adresăm această *Moțiune-Protest* Excelenței Voastre

□ □ Foia „Unirii“ □ □

Vlăstar cu dar dăruit

— Ven. Maria de Mattias —

de R. Negru

Pământul străvechilor Volsci tresaltă de sfântă bucurie: o fiică a ținutului acela a fost trecută Duminecă, în 16 Febr. c., în catedrala *Venerabililor* Bisericii Domnului. Actul solemn l-a săvârșit Sf. Părinte în persoană, preamărind după cuvîntă strădanile eroice cari au dus noua *Venerabilă* pe culmile de pe cari lucește azi lumii creștine.

Maria de Mattias s'a născut la 4 Febr. 1805 în Vallecorsa Italiei. Din cale afară desghetată, nu se putea prevedea ce va fi de copila aceasta. Totuși, faptul că încă din pruncle se știa înfrâna la momentul potrivit și era în stare să petreacă ore întregi în adorația lui Isus Euharisticul, îndreptăția cele mai bune nădejdi.

Și nădejdlile de bine s'au împlinit peste așteptări. La vârsta de unsprezece ani se împărțește pentru întâi dată. Dela această dată se schimbă în chip vădit: fuge de tot cei deșertăciune în vorbă și port; cercetează tot mai des sfintele slujbe; postește și își supune trupșoru-l nevinovat la fel de fel de cazne. Intr'aceea se ruga tot mai cu căldură dumnezeescului Prizonier al chivotelor creștine: Arată mie Doamne calea în carea vreau să merg!

Rugămintea l-a fost ascultată. Cu prilejul unor misiuni populare, ținute în târgușorul ei de naștere de fer. Gaspar Bufalo, tânăra Maria s'a prezentat sfântului misionar, l-a destăinuit starea sa sufletească și gândurile cari o frământă și l-a cerut sfatul: ce să facă? „Să te faci sfântă în mijlocul lumii“ a fost răspunsul de sus luminat al vestitorului credinței. Urmand acestui cuvânt, întărit și de-un alt cucernic slujitor al altarului și tovarăș al sfântului misionar pomenit, — P. Merlini, — odrasla lui Giovanni de Mattias și a Octaviei de Angelis, a deschis în casa părințească un fel de școală gospodărească, în care copilele, pe lângă instrucția într'ale casei, erau înfișate într'ale catehismului și ale practicei creștine. Din acest început umil la naștere școala în toată regula ce se va deschide la 1834 în Acuto (eparhia Anagni) și va fi Casa-Mamă a congregației „Surorile Adoratoare ale Preascumpului Sânge al Domnului Nostru Isus Hristos“, înființătoarea cărei instituții repede răspândită este *Venerabila* noastră.

Caracteristica acestui suflet de fiică răstăpănită a fost *trăirea din credință*. A avut de suferit nespuse de mult și din partea oamenilor și din partea Celui Viclean. A biruit însă toate asalturile vrăjmașe cu încrederea sa neșarmurită în mila Celui de sus, care se folosește de unelte neînsemnate ca să facă lucruri mari. Și ea pe sine nici când nu s'a socotit altceva decât o slabă și netrebnică uneltă. Trei l-au fost practicele la cari a ținut în toată vremea: închinarea cât mai re-

culeasă și mai îndelungată în fața Preasfințitului Taine Euharistice; consecvență de fier în aplicarea mijloacelor recomandate de asheză între reprimarea răsvrătirii simțurilor (colicții; slăbiciune etc.), și ascultarea necondiționată a duhovnicul său. — Așa luptând și muncind se, s'a stins din viață în Roma, la 20 August 1866, în faima sfințeniei și având parte de binecuvântarea specială a Sf. Părinte de atunci, Piu IX. Dumineca trecută n'a făcut decât să adevărească, prin rostul Vicarului Domnului, întărirea cuvântului care susține odinioară, și n'a încetat niciodată să susțină că sfântă a fost în viața sa, și sfântă a fost și în moartea sa, ceace răspunsese cândva în numele de Maria de Mattias.

Ale tale dintru ale tale...

de pr. Ioan Miclăuș

Roadele învățământului laic francez s'au dovedit a fi dintre cele mai funeste

Mărturia lui *Guillot*, membru la Institut și judecător de instrucție al Seinei e atât de concludentă și socot că ași fi din cale afară incomplet dacă n'ași aminti-o: „Dela 1830 zice el, scriam în cartea mea „*Parisul că suferă*“: „Nu poate scăpa nici unul om simțitor oricari ar fi părerile sale, că înspăimântătoare creștere a criminalității la tineri a colnicat schimbările aduse în organizația instrucției publice. Aceasta trebuie să fie o grea greșelă pentru conștiințele acelea cari au crezut că

lenței Voastre, din inimi de Mame Române, în numele Reuniunii Femeilor Române gr. cat. din Blaj și în numele alor 450 Reuniuni Mariane de Femei din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș.

Primiți Excelență șcl.

Blaj, 20 Februarie 1936.

Prof. **Emilia Hopârțeanu**

prezidenta Uniunii Mariene a Femeilor Române Unite din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș

Răspunsa faptelor bune. Intre atâția fii aleși ce are eparhia de Nord, unul se distinge în chip deosebit prin spiritul său de jertfă. Am numit pe d. **Augustin Ferențiu**, primcuratorul bisericii din Satu-Mare. Mistuit de dorul de a vedea odată gata noul și grandiosul lăcaș de închinare, n'a cruțat nici nervi nici pungă într-o accelerare terminării lucrărilor deja birnic înaintate. Dintr'al său a dăruit spre acest scop mult peste o jumătate de milion.

Acesta maritimitate a d. Ferențiu a fost apreciată după merit și de Sf. Părinte, care a ținut să-l răsplătească ridicându-l la demnitatea de *cavaler al ordinului Sf. Gregor cel Mare*. Cinstea aceasta deosebit de aleasă i-a fost împărtășită printr'un decret papal foarte elogios.

Bucuriei celui distins de însuși Capul Creștinătății ne alăturăm și noi, urându-i cu arhierul său: „Să aibă mereu mângăierea faptelor frumoase ce-a săvârșit, care stă pururea grăitoare la temelul demnității ce i-s'a atribuit”. — Și Domnul mililor să facă să aibă următorii cât mai mulți această pildă de creștinească mărinimie!

Cotidianul nostru

Urmăresc de mult timp articolele din „Unirea”, privitor la „cotidianul nostru”. S'au spus multe, s'au dat sugestii și s'au propus soluții. Atât. Când se va înfăptui oare? Până când să așteptăm? Tot numai să discutăm? Eu unul cred, că ar fi timpul să curmăm

vor găsi progresul pe această cale, văzând tână generație distingându-se prin perversitatea-i brutală¹⁾.

„După 1887, aplecat fără încetare asupra mizeriei morale a copilăriei, acea părere n'a făcut decât să se întărească... copilul pe care nu-l îndrepti spre lucruri superioare, conducătoare la Dumnezeu, care nu se simte sub privirea lui Dumnezeu, acest copil devenit om va face ce-i va plăcea, și în interesul său. El nu așteaptă nici chiar să fie om. De pe acuma tratează cu dispreț tot ce-l apasă; jertfa, datoria și chiar onoarea. Odată cu idealul religios, orice alt ideal a dispărut²⁾.”

Socotind că desbaterea aceasta asupra necesității principiilor religioase ca temel oricărei morale, ca ciment necesar oricărui edificiu educativ, este prea lungă, în încheiere amintesc Enciclica marelui **Leo XIII** „Affari Vos”, care spune că formarea copiilor trebuie să rezulte din principiile carii, gravate în adâncul conștiințelor, se impun vieții ca urmare naturală a credinței și religiei lor. Căci fără religie nu există educație morală vrednică de acest nume.

Aci fără să vrei ești silit să pui o întrebare: Oare pedagogii români, nu știu de acest lucru, că din copiii internați în *Pelite-Roquette*, dintr'o sută de deșinuși optzeci și opt ies din școlile laice?

¹⁾ Guillot: Paris qui souffre, p. 252, la Dementhon op. cit. p. 242.

²⁾ Guillot: op. cit. p. 242.

discuția și să trecem la fapte. Nu mai putem rămânea fără un ziar zilnic.

Atacurile împotriva bisericii noastre, a preoților și credinții noastre, sunt tot mai dese, tot mai inverșunate și tot mai nedrepte. Cine dă replica atacurilor din ziarele strelne credinții, noastre, cu un tiraj zilnic de zece de mii de exemplare, care se răspândesc zi de zi până în cele mai îndepărtate cătune, producând griji, nedumeriri și haos? Cum răspundem noi prompt, combătând, desmițând și restabilind adevărul? Cum contrabalansăm această năvală de ziare zilnice, strelne intereselor noastre? Cum ne răspundim ideile, credința și cum menținem moralul și spiritul catolic al credincioșilor noștri, fără un ziar zilnic? Nu putem răspunde, decât, că avem „Unirea” dca Blaj.

Să mărturisim sincer: ori cât talent ar avea conducătorii „Unirii”, ori câtă trudă și jertfă ar depune, ori cât de buni ziaristi ar fi colaboratorii ei, „Unirea”, foaie bisericească săptămânală, nu poate ține față. O aștept în fiecare săptămână cu neastâmpăr și cu fiecare săptămână ce trece, constat că tot mică e, că replicile din coloanele ei, deși tăioase ca ascușitul de sabie, dar tot mici, scurte și condensate rămân; replicile adeseori trebuind să fie înghesite într'un scurt „Telefon”, pentru că „foaia e mică”, „tiparul e scump” și „banii ca'n palmă”, etc.

Sunt convins că *înșiși viața bisericii noastre, depinde în mare măsură de cotidianul nostru*. Nu mai putem fi fără el. Preoțimea așteaptă cu nerăbdare această înfăptuire. Ar fi o rușine de nesuportat, dacă nu am fi în stare să înființăm acest cotidian și să-l susținem. Biserica noastră are scriitorii destui. Și bun! Mă gândesc de pe acum cu însuflețire, că voi zice zi de zi prilejul să văd numele lor sub articole mari, frumoase, documentate; că mă voi desfăta zi de zi în șarjele condelui lor viguros și tăios. Cât curaj vor strecura ei în noi, în credincioșii noștri, prin cotidianul nostru! Cum vom putea și noi să fim la curent cu toate chestiunile ce intere-

În cărțile lor, e adevărat, nu se poate desprinde în mod precis valoarea religiei ca factor de educație, însă nici nu se neagă pe față. Când e vorba de factori educativi și educație morală. Că ce înțeleg de fapt, când spun „educație morală”, mai bine o dovedește practica, introducând în liceu falmoasa Etică, care cuprinde toate năsbătările asupra moralității, leșite din celea mai suspecte laboratoare mintale.

Așadar: *Școala cu Dumnezeu, ori fără El?* Cred că cei ce înțeleg bine noțiunea de „școală” și ce înseamnă „Dumnezeu” sunt convinși că aceste două realități nu pot fi separate una de alta; iar dacă o fac cu toată știința, pot fi declarați de criminali și ucigași, — fără drept de apel, — făcându-se cel mai mari dușman al neamului. Inconștiența, în cazul de față, nu e de loc circumstanță atenuantă. Cel ce sunt conștienți de faptele lor nu vor isgoni din școală factorul pedagogic cel mai important, pentru că neamul românesc nu poate face astăzi experiențele pe cari le-au făcut alții cu rezultate funeste, în contul generațiilor, cari azi, mâine, vor trebui să fie stâlpii de cari se vor izbi puhoalele dușmane. Poporul Român are lipsă de Dumnezeu în școală; cei ce n'au această lipsă, liberi sunt să-și facă de cap, însă fără să tragă cu sine pe ceice nu se pot apăra, pe copii. — Dacă părinții creștini vor fi la datorie, aceasta nu se va întâmpla. Fiecare popor are școala pe care o vrea, și pe care o merită!

sează biserica noastră, cu atacurile ce se îndreptează împotriva ei, și cât de ușor vom putea să ne apărăm, să răspundem la atacuri zi de zi, căci vom avea de unde ne instrui și informa. Să se înfăptuiască deci Fără ezitare, și cu încredere. Mi se va reflecta: Nu sunt fonduri. Să le creiem! Să contribuim cu toții. Intreaga provincie metropolitană. Să contribuie toate parohiile și filiile în doi ori trei ani consecutivi cu patru, cinci sute lei taxă anuală. Lucru foarte ușor de altfel. Să se organizeze chete prin biserici la sărbători mari, deci, două ori trei anual! Cum se face chetă pentru „Denarul sft. Petru”, — „Agra” ș. a., de ce nu s'ar putea face și pentru cotidianul nostru? Să contribuie preoțimea, laicii cu dare de mână, intelectuali noștri și toate asociațiile noastre culturale și religioase! De ce nu s'ar putea deschide o subscripție publică în coloanele „Unirii”, și a altor ziare de ale noastre?

De ce nu începem odată? Înflăciva se știe cine trebuie să o aibă!

Sunt convins că în felul acesta, spre ulmirea noastră, în timpul cel mai scurt, vom avea create fondurile de lipsă, iar cotidianul nostru gata de înfăptuire.

Dacă, însă, vom rămânea numai la vorbe, cotidianul nostru va fi numai prilej de discuție goală și nefolositoare. Să terminăm și să-l înfăptuim. Cât mai curând. Spre binele nostru și al bisericii noastre.

Preot Iuliu Man

P. S. Prima piatră de temelie pentru cotidianul nostru s'a și pus deja. E dania pâr. **ISIDOR SATURN** din Merișorii Hunedoarei anunțată în nr. 4 al „Unirii” și care a și sosit la redacția noastră. — Căți vor urma această pildă?

Știri mărunte

Personale. În eparhia de Nord s'au făcut mai nou următoarele distincții și promovări în cler: de *arhidiacon onorari* au fost distincți: pâr. **Ioan Bohățel-Lăpușel**; pâr. **I. Turdean-Săsari**; pâr. **A. Ullesák-Satu-mare**.

— De *protopopi actuali* au fost promovați: pâr. **Gh. Anderco-Bixad**; pâr. **I. Tartia-Medieșul Aurit**.

— De *protopopi onorari* au fost distincți: pâr. **Victor Avram-Iojib**; pâr. **Mihai Berinde-Seini**; pâr. **Titu Berinde-Sighet III**; pâr. **Laurențiu Bran-Biuși**; pâr. **Șt. Cherecheșiu-Vișeu de jos**; pâr. **I. Chișiu-Apa**; pâr. **R. D. Cionte-Dumbrăvița**; pâr. **Alex. Dișiu-Oradea**; pâr. **Gh. Goia-Vad**; pâr. **Gh. Cosma-Dragomirești**; pâr. **Adrian Lupan-Tarna Mare**; pâr. **Emil F. Negrușiu-Ulmeni**; pâr. **Iustin Pop-Gherța Mare**; pâr. **Liviu Racățian-Baia-mare**; pâr. **Victor Silaghi-Valea Vinului**; pâr. **I. Soran-Roșiori**.

— De *parohi* au fost promovați: pâr. **V. Bertalan-Viile Apei**; pâr. **S. Budu-Boian**; pâr. **Dr. Gh. Coman-Vama**; pâr. **I. Creșceșen-Zorile**; pâr. **Alex. Dobocan-Cioara**; pâr. **V. Dunca-Cuhea**; pâr. **L. Gherghel-Cicârlău II**; pâr. **E. Ghitta-Culciul Mare**; pâr. **S. Goron-Buşag**; pâr. **Victor Ilieșiu-Cidreag**; pâr. **E. Marchiş-Oarja de jos**; pâr. **M. Manu-Peregul Mare**; pâr. **Gh. Nagy-Bozinta Mare**; pâr. **Ilie Pop-Notig**; pâr. **Iuliu Pulschky-Peleșul Mare**; pâr. **Fl. Radu-Bicău**; pâr. **P. Rusu-Oar**; pâr. **L. Sângeorzan-Rozavlea**; pâr. **Aug. Soran-Benesat**; pâr. **P. Vlad-Săliștea de sus**.

— Nou hirotonitul pâr. **M. Șereș** a fost numit admin. paroh. la Odești, iar pâr. **Vasile Marinea** a fost transferat din Ferești la Buteasa, în aceeași calitate de administrator parohial.

Două comemorări pioase. Implinindu-se un an dela moartea academicianului **Ion Blănu**, și doi ani dela moartea luptătorului naționalist **Ștefan Cicco-Pop**, amândoi devotați fii ai bisericii noastre, s'a slujit de pâr. **Dr. Vasile**

Aftenie, protopopul nostru din capitală, asistat de pâr. Natanail Munteanu, tot din București, câte un sfânt parastas în amintirea celor adormiți întru Domnul. Asistența, la ambele sfinte slujbe, a fost dintre cele mai strălucite. La parastasul pentru I. Bianu au fost de față o seamă de academicieni, în frunte cu d. Alex. Lapedatu; la cel pentru Ștefan Ciceo-Pop participând d. Maniu și o seamă de alte notabilități politice.

Spre canonizarea fer. Andrei Bobola. Iezuitul polon P. Andrei Bobola a fost trecut în șirul fericiților încă în 1853. Trupul rămas necorupt al mucenicului după războiul mondial a fost transportat la Roma, unde se păstrează și e venerat în biserica jezuiților. La intervenția lui crească s'au întâmplat o serie de minuni verificate. Acum e în curs procesul canonizării, și întreg poporul polon așteaptă cu nerăbdare acea gloriificare a unuia dintre ei lor.

Cămin de zi pentru copil săraci. Infăptuirea aceasta laudă priceperea și zelul superior creștin al Reuniunii »Sf. Maria« din Cluj. Ideea a preocupat încă acum doi ani pe dna Livia Dr. Boilă, dar nu s'a putut realiza până mai încoace. Acum gândul de atunci e fapt. Treizeci de copii din familii sărmene sunt îmbrăcați și zilnic încălziți și hrăniți în căminul menționat unde, pe lângă hrana trupeză, li-se dă și hrană sufletească. Primăria orașului contribuie lunar cu 2000 Lei; membrele Reuniunii contribuie și ele lunar, după puteri, restul așteptându-se dela alte inimi miloase. — Cari nu credem să lipsească, fiind vorba de ceva cum e căminul din cartierul »Iris« și sărăcuții lui.

Jertfa lubrilii deapropelului. Deunăzi s'a stins, departe de ai săi, în ostrovul Cawaci, aparținător arhipelugului Fildji, misionarul marist P. Lejeune, de origine belgian. Din 1901 până la moarte s'a jertfit fără încetare în acele părți ale morții, ca preot și slujitor al leproșilor. Acum s'a stins și el, măcinat de aceeaș boală cumplită. Nefiind nici boxeur, nici star de film, nici altfel de »recordman«, cotidienele mondiale și revistele ilustrate nu s'au ocupat de el. Ii fac însă pomenirea publicațiile creștine și toate conștiințele curate și bine credincioase, petrecându-l cu salutul suprem: la revedere, erou al iubirii deapropelului, de ziua dreptei judecări, când se va vedea că tu ai atins cu adevărat un record mai presus de orice închipuire!

Locale. Dumineca viitoare, întâia a Postului Mare, va predica în catedrală pâr. Dr. Coriolan Pop-Lupu, profesor la Academia de Teologie.

— Dumineca trecută *Tinerii Premilitari*, sub conducerea d. maior Bărbulescu, au făcut o pioasă comemorare a lui *Horia, Cloșca și Crișan*, în sala de gimn. a liceului de băieți, în cadrul de declamări și cântece potrivite.

Noul rege englez la Lourdes. Printre amănuntele ce aduc gazetele engleze din viața trecută a celui ce este astăzi *Henric VIII*, figurează și amănuntul participării noului rege la pelerinajul din 1931 la Lourdes. Pe-atunci, se înțelege, era numai principe de Wales. Ca atare a făcut cu avionul calea dela Biarritz la Lourdes. Aci a ajuns tocmai în momentul când se începea procesiunea euharistică, pentru binecuvântarea bolnavilor. Vlăstarul regesc a urmărit cu atenție toate ceremoniile. Și, deși ploua strașnic, din ușa bisericii Sf. Rosariu, unde-și făcuse loc, nu s'a mișcat. Iar când s'a dat binecuvântarea solemnă, n'a pregetat o clipită să ingenuche și dânsul, alături de mulțimile credincioase, în tina străzii.

Lucruri de laudă la Salva. Reuniunea Mariană din frunțașă parohie Salva (jud. Năsăud), deși e înființată și activează abia de doi ani, dar sub conducerea inimoasă și devotată a dnei S. Morariu, a dat dovezi că știe

lucra mult și bine. Așa în 8 Febr. c. a aranjat o foarte reușită serbare culturală-religioasă. În aceeaș zi sfințindu-se și un rând de ornate sacre cumpărate de Reuniune cu 5000 Lei. Asta dupăce aceeaș Reuniune anul trecut înzestrase biserica cu un steag marian în valoare de 2000 Lei și cu un covor în preț de 1000 Lei. — Și sunt plănuite și alte podoabe, tot pentru casa Domnului, din partea aceleiași Reuniuni.

Sectă nouă. Nu în America, ci la noi. E așa zisa sectă a »Spiritiștilor«, care a luat ființă pe linia de contact a jud. Arad cu Bihorul. *Ecoul* dela Arad, în numărul său din 16 Febr. c., aduce, o seamă de precizări, asupra acestei noi teatative de a submina sufletul și statul român sub haină religioasă. Spun că umblă la biserică și cred că ortodocșii, dar în afară de aceasta mai țin și ei, în case particulare, »ședințe« speciale. Acolo practică un ritual al lor propriu care admite și cuminecătura (— ce »cuminecătură« o fi aceea? —), dar procedează întru toate independent de biserică. — D. Călin, prin rândurile Dsale atrage atenția noului episcop ortodox al Aradului asupra acestei năpaste ce-i primejduște turma.

Jaques Bainville îngropat fără slujbă bisericăscă. Numitul istoric și ziarist de mare anvergură, mort zilele trecute, făcea parte din mișcarea cunoscută sub numirea de »Action Française«, osândită de Sf. Părinte. Anul trecut a fost ales de membru al Academiei Franceze. Pe lângă foarte valoroase lucrări istorice, a mai tipărit și alte opere alese ce priveau probleme financiare, literare, critice și de politică externă. Biserica însă, fiindcă a rămas în rândurile »Acțiunii Franceze« și dupăce a fost osândită de Sf. Scaun, i-a denegat, prin arhiepiscopul-cardinal Verdier al Parisului, orice asistență oficială eclesiastică la înmormântare. — Biserica Domnului știe să fie consecventă până în sfârșit.

Propagandă pentru o constituție corporatistă profesională. După știri din Belgrad, propaganda aceasta se face în Jugoslavia. Și încă având ca animator pe *Liotici*, fostul ministru care zilele trecute a ținut chiar în capitala jugoslavă o conferință cu acest obiect, în fața unui public select și extrem de numeros, Teza lui e aceasta: Ordinea socială de acum nu mai poate dăinui. Democrația, de sub pulpana căreia pândește bolșevismul momentului prielnic pentru a se așeza la conducerea treburilor obyetești, a dat faliment, întru cât s'a dovedit incapabilă să rezolve problema socială. Rămâne deci o singură soluție: constituția clădită pe corporatismul profesional. Dar fiindcă în Jugoslavia majoritatea absolută a cetățenilor o dau agricultorii, evident că în noua constituție această profesiune va juca rol preponderant. — Conferința fostului ministru se spune c'a secerat aplauze furtunoase.

† **Emilia Ghelner n. Rusu**, soția pâr. Alex. Ghelner din Pârul (eparhia Lugojului) s'a stins din viață la 8 Febr. c. în anul 46 al vieții. — În veci pomenirea ei!

† **Elena Șimon, n. Circa**, soția d. Grigore Șimon din Blaj a adormit în Domnul, a cărui casă mult a iubit-o, în 18 Febr. c., în anul 69 al vieții sale. — Facă-i Cel de sus parte cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

P. Arad. Dela vorbă până la faptă-i cale lungă. Și nu toți ceice zic: Doamne, Doamne, se vor mântui, și vor mântui și pe alții. Așa și cu presa. Avem mulți »apostoli« de ocazii și ticluitori de »orații« specioase pentru adunări unde-s garantate aplauze furtunoase. Dar la atât se reduce totul. Când e vorba ca elocventul »ritor« să plătească un amărîț de abonament la un »organ de presă creștină (să zicem: »Cultura Creștină«), numai ce te trezești cu »orația« tot după un cunoscut și bătuțit clișeu: »Mai zică și alții«. — Așa, zău. Și o fac asta nu numai bieți popi cari sgarie pe învelitoare un tragic:

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

»Nu pot din cauză de mizerie materială«, ci și simțind că dăcoase fețe bine hrănite și bine plătite. Cari însă nu pot să însemne... din pricina căreia mizerii refuză o tipăritură creștină... Drept că »mizeria« acestor »puri cano-cută este chiar și fără să fie menționată. Decât: un idel pornit la drum nu se oprește în loc de cioturi.

T. Geoagiul de jos. De ce n'am atins în numărul trecut nici măcar în treacă chestia pădurii comunale de Valea lungă, din care cucernicii »telegrafisti« sustin că ar fi oprîți cei trecuți la ortodoxie să mai ia lemne. Din simplul motiv că știam că totul e curată aiureală. Persoane mirenești și serioase, cu cari întâmplător ne am întâlnit ulterior, n'au făcut decât să întărească ceea ce știam în prealabil și putea pricepe oricine: totul e invenție de prea vâdit neorustic gust. Cel mult atît poate să fie adevărat din toată vestea-povestea: nu caiva »neoconverțiți« tucurii se vor fi încercat să-și susiască »more paterno« lemne din pădurea comună. Și în acest caz firește c'au fost treziți la realitate, fiind făcuți să înțeleagă că »dominanța« n'ajunge chiar până la pădurea comună din Valea lungă — Atăta-i tot. În schimb ni-se spune, și nu ne îndoiim că n'ar fi adevărat, că »misionarul« sibian care se lovește de »lămpașe«, a fost făcut atent de organele jandarmeriei superioare c'ar fi vremea să înțeleagă că cei în subordine de această autorități, și cu atât mai puțin aceste autorități ele în seși, nu stau la cheremul Cucerniciei Sale decât ca să i-se nărăzește te miri ce... Doamne ferește.

D. Gherla. Asta ne mai trebuia: să vedem însul clerul și în citoria arhierului Vasile care-și doarme somnul de veci în Nicula apropiată. Pentru că n'a fost decât o neghioabă insultă mazăgaleala care, pe o invitație la o petrecere cu »bufet bine asortat« închipuia și un preot în ornate bisericesti, »cădînd din cădelniță«, și-a către bufet și bunătățile lui. Și asta pe-un afiș, pentru serbarea inaugurării salei de gimnastică a gimnaziului de fete! Indignarea tuturor celor de bun simț n'a fost decât îndreptățită. Și rău s'a făcut că s'a rămas numai la întrebarea revoltei: »Ce zici Părinte?« — Est modus in rebus. Și cei cari, eventual, și-au închipuit că n'apropiere de mormântul lui Vasile Hossu se poate purcede față de preoțime ca în nu știu care mahala de periferie bucureșteană, trebuiau treziți numai decât la realitate. Așa cum dicta sentimentul de demnitate jignit și scârbit provocată.

Am primit abonamentul pe 1936: Oficiul parohial Gligorești; Oficiul parohial Călăcea; Oficiul parohial Borlești; B. Codreni; T. Lugoj (pe 1/2 an); T. Minea; Dr. D. Mociu; Dr. P. Mociu; P. Reghin; Parohia Reșina; B. Vadul Carol II; M. Satslatina.

Oficiul parohial Giungi. Chităm primirea abonamentului pe 1934 și 1935.

Mulțumită

Tuturor acelor cari, din prilejul trecerii la cele veșnice și a înmormântării neuitatului meu soț *Avram Laurențiu*, fost preot în Chejdul Silvaniei, au simțit creștinescul îndemn de a mă mângăia în scris, cu vorba, ori cu prezența la actul așezării spre veșnică odihnă a celui trecut dela noi, țin să le mulțumesc din inimă și pe această cale. Totodată pe frații preoți ai adormitului întru Domnul îi rog să nu-l uite în rugăciunile lor la Sf. Jertfelnic.

Văd. Gabriella A. Laurențiu
n. Meseșianu

Oficiul parohial român gr.-cat. Copăceni, Turda

Publicațiune de licitație

În ziua de 15 Martie a. c. la ora 2 p. m. se va ținea în *Copăceni* — Turda licitație publică cu oferte închise, fără supraoterte, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de edificare a bisericii gr. catolice din loc.

Lucrările din roșu, acoperitul și tercutil turlor până la streșină, precum și tavanele tencuite, se vor executa în anul curent.

Valoarea lucrărilor este pe devizul estimativ, de lei 856.508 garanța (cauțiunea) va fi de 6% din valoarea ofertei și se va depune deodată cu aceasta în numerar, efecte de stat, ori scrisori de garanță emise de o bancă de prima banitate.

Licitația se va ținea în localul școlii primare de stat din loc. Planurile, devizul, condițiunile speciale și generale etc. se pot consulta în orice zi de lucru la Oficiul parohial din loc.

Copăceni, la 16 Febr. 1936.

Florian Maxim (L. S.) Vasile Lupu
primcurator adm. par.